

ratifikována. Pravidla pro vedení války pozemní obsahuje konvence t. zv. ženevská o raněných a v poli onemocnělých vojácích, uzavřená 22. srpna 1864 a revidovaná 5. července 1906. Některé její zásady byly upraveny pro válku námořní v konvenci č. X. mírové konference haagské z r. 1907. Dne 29. července 1899 přijaty byly při I. haagské konferenci deklarace, jimiž se zapovídá používání střel, které mají za účel rozšiřovati otravné plyny, jakož i střel, které se v těle rozšiřují a splošťují. Dne 18. října 1907 ujednána byla další deklarace (při II. haagské konferenci), zakazující vrhání střel nebo výbušných látek s balonů a letadel. Téhož dne ujednána VIII. konvence o kladení podmořských min. Současně uzavřena konvence IX., v níž jest zapověděno stříleti z námořnických lodí na přístavy, města, osady a budovy, které nejsou hájeny. Nejvíce předpisů, které přicházejí v úvahu, obsahuje konvence IV. a připojená k ní pravidla o zákonech a zvyklostech války pozemní.

Čteme-li onu řadu zákonů a kodifikovaných zvyklostí války a srovnáme-li je se skutečnými událostmi, jak jsme je prožili,

shledáváme, že tato tendence k osobní odpovědnosti jest jen dalším vývojem zásad před válkou uzavřených konvencí. Musíme proto schvalovati, aby ti, kdož ony známé válečné ukrutnosti nařizovali, byli náležitě potrestáni.

Proti tomu namítají Němci, že ustanovení mírových smluv z r. 1919 o sankcích jsou v odporu proti dosavadní teorii co do tak zv. klausele amnestijní, kterou se rozumí ustanovení mírové smlouvy, jímž se strany válčící vzdávají jistých nároků vzniklých v souvislosti s válkou, a bývalo odůvodňováno úvahou, že skončením války jsou všechny vzájemné reklamace vyrovnány. Ve většině byla tato klausele vkládána do mírových smluv.

Další obsah článku dra. Bedř. Linharta přineseme v příštím čísle.

V témže čísle „České revue“ uveřejněn jest článek Vinc. Červinky „Česká anabase 1917—1919“, její dějiny a dějiště, který jest důležitým příspěvkem k dějinám československého vojska na Rusi.

Tn.

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Literatura česká.

(Pokračování.)

Když okovy zlomeny. Nákladem Em. Šolce v Karlině. Cena K 10.—.

V tomto bohatě vypraveném díle s přetvárnými obrazy jsou zachyceny události našeho osvobození, počínaje dnem památné manifestace 14. října, kdy Rakousko naposledy projevilo brutálnost své vojačské a policejní zvůle, a podává se historie prvních tří měsíců naší svobody. Kniha vylicuje a zobrazuje ruch prvních dnů po prohlášení svobody, návrat našeho vojska do vlasti, výjevy z vojenské přísahy, z návratu legionářů, z manifestací pro Slovensko, život našich zahraničních vojsk v cizině, uvítání presidentovo atd. Jest to památník z prvních dnů české revoluce, který bude se zájmem po letech prohlížen a čten.

Jaroslav Nauman: Kročeje. (Vyšlo nákladem Č. Obce Sokolské. V Praze 1919.)

Jest to mohutná epopeje vítězství sokolské myšlenky. Má i několik zmínek o akci zahraničních krajanů. Mezi nejmohutnější místa celé hry lze počítati scénu třetího obrazu, ve které sokolský náčelník, sloužící

jako rakouský voják, vykládá na ruské frontě svým soudruhům z vojenské hlídky zprávy o akci ruských Čechů, když z nedalekých ruských zákopů zazní píseň „Kde domov můj“, zpívaná členy „České Družiny“.

Rok práce. Vydal tiskový odbor presidia ministerské rady. V Praze 1918.

V tomto památníku, vydaném u příležitosti výročí naší samostatnosti, podána jest bilance práce všech ministerstev Československé republiky. Ministerstvo národní obrany podalo zde stručný a přehledný obraz své činnosti v prvním roce naší samostatnosti.

Základy občanských nauk. Štefánikova knihovna spisů vzdělávacích sv. I. Sborník přednášek konaných ve vzdělávacím kurse MNO. V Praze 1919. Nákladem Vědeckého svazu čs. důstojnictva. Cena K 15.—.

V této znamenité knize uveřejněna jest přednáška Karla Vanička: Bratrství a kázeň, kapitána Rud. Nováka: O disciplíně legionářů a plukovníka K. Hanfa: Důstojník a voják, mimo jiné přednášky z oboru lidové

kultury, zdravotvědy, vlastivědy, dějin, o velikých otázkách doby a o vzorných charakterech.

Na slovenském bojišti. *Vzpomínky válečných zpravodajů J. Kalvy a P. Kompiše.* Nákladem zemědělského knihkupectví A. Neubert. V Praze 1920. Cena K 6.—.

Spisek vyzdoben jest hojnými fotografiemi z bojů na Slovensku a ličí vzpomínky a dojmy válečných zpravodajů. Z obsahu vyjímáme: Slovensko za světové války a před vpádem maďarským, Na slovenskou frontu, Komárno, Z bojů o Nové Zámky, Po bojích u Nových Zámků, Mezi zajatými maďarskými bolševiky. Jak se žilo na Slovensku, Na středoslovenské frontě, Na letišti bratislavském, Boje na frontě východoslovenské, Zastavení bojů a vyjednávání o příměří.

Dr. Bedřich Linhart: Smlouva o mir s Německem a náš stát. Sbírky „Duch a svět“ svazek 47. Nákladem F. Topiče. V Praze 1919. Cena K 5/20.

Účelem knihy jest vytknouti, sestaviti a objasniti ona ustanovení mírové smlouvy uzavřené s Německem ve Versailích, která se týkají výslovně republiky Československé aneb mají pro ni zvláštní důležitost.

Souhrn smlouvy s Německem. (Miscellanea Československé republiky.) Praha 1919. Nákladem časopisu „Le Rapport Quotidien“. Cena K 3.—.

Důležité vyňatky mírové smlouvy s Německem. Opatřeny jsou třemi orientačními mapkami.

Poprava pruského militarismu. Propagační knihovničky čs. vojína č. 1. K tisku upravil a předmluvou uvedl *Milán Fučík*, pres. tajemník MNO. V Praze 1919. Nákladem Vědeckého svazu čs. důstojnictva. Cena K 1/90.

Knížka tato obsahuje vojenské, námořní a vzduchoplavecké podmínky mírové smlouvy s Německem s pěkným úvodem, v němž vysvětlil spisovatel příčiny úpadku německého militarismu.

Inž. Jan Dvořáček: „Námořní válka“. Nakladatelství Em. Šolce v Karlíně 1915. Cena K 2.—.

Tato kniha, která vznikla již v roce 1915, jest dobrou příručkou těm, kteří se chtějí obeznámiti o historickém vývoji námořní války a jejím strategickém a taktickém vedení. V další části knihy pojednává autor o různých formách námořní války, jak se jeví v operacích proti nepřátelskému pobřeží a jeho opevněným přístavům, o blokadě a činnosti proti nepřátelskému námořnímu obchodu, jakož i o bitvách mezi loďstvy, eventuelně i osamelými jednotkami. Neměli jsme dosud české příručky o námořní válce. Z obsahu uvádíme: Prostředky námořní války (všeobecné poznámky, doba lodí veslové, perioda plachetních lodí, moderní rozvoj);

Válečná námořní činnost (všeobecné poznámky, operace na nepřátelském pobřeží, námořní akce proti nepřátelskému obchodu, námořní bitvy.) Kniha vyzdobena jest četnými obrazy a skizzami.

Ant. Havel a Vlad. Holeček: „O létadle a letu“. Aviatické knihovny svazek 4. V Praze 1919. Cena K 10.—.

Účelem této orientační knížky jest podat stručně, ale srozumitelně základy teorie letecké, popis létadla jako celku a jeho pevných i hybných součástek. Spisovatelé měli nemalé obtíže s českou leteckou terminologií, která není ještě propracovaná a ustálena. Jest to pěkná příručka pro laika i pro odborníka-záčiťníka, která podává vše, co jest nutno znáti k pochopení letu a k účelné konstrukci létadla. Kniha vyzdobena jest četnými vyobrazeními.

A. Denis: „Válka“. Přeložil Dr. Emilian Barthell. Nákladem „Socialistických Listů“. V Praze 1919. Cena K 15.—.

Přítel našeho národa A. Denis napsal tuto knihu již v roce 1915, v době, kdy německé armády stály před Paříží, kdy Rusko kolísalo a kdy u nás bylo temno. Jen několik málo jedinců vědělo, co dělají a znali svůj cíl... Dr. Beneš ujel za hranice za Masarykem. Naši nejlepší lidé doma byli vězněni ve vídeňských žalářích. A tehdy již Denis, cizinec, který se stal důstojným žákem našeho Palackého, věřil, že v nové Evropě Rakouska nebude. Věřil a po svém — jako tehdy daleko před ruskou revolucí a vystoupením Wilsonovým — řešil otázku československou a vyřkl ortel smrti nad Rakouskem. Z obsahu uvádíme tyto kapitoly: Vypovězení války, Jak se německá politika osudovou nutností řítila do světové války, Před roztržkou, Otrávený národ, Úpadek úsilí o zachování míru, Smlouva.

A. Beaumont: Hrdinské činy československých legií. Přeložil Fr. Soldan. Nákladem Československého cizineckého úřadu. V Praze 1919. Cena K 3.—.

Spisovatel ličí poutavě vývoj naší zahraniční revoluce a osudy našich zahraničních vojsk v Rusku a na Sibiři. Jest to skvělé vylíčení anabase našich legionářů a českého odboje za hranicemi. Kniha řadí se k důležitým pramenům naší armády a našeho osvobození.

Jiří Baudrowski: Bílý lev. Přel. Jiří Ščerbinský. Nákl. Hejdy a Tučka. V Praze 1919. (Jiný překlad jest od Josefa Peliška a Stanislava Minaříka. Nákladem Stan. Minaříka. Smíchov 1919. Třetí pak překlad od Jana Semeráda. Nákladem Ant. Hajna. V Praze 1919).

Toto vylíčení české revoluce, sepsané upřímným přítelem českého národa, polským novinářem, který studoval a vzdělával se

v Praze, budí na každé ze svých pohnutých stran sympatii, podívá lásku pro statečného ducha národa českého.

Kniha dělí se na několik kapitol, které pojednávají o vzniku a životě československého vojska zahraničního, o jeho psychologii, jeho souvislosti s politickými proudy v národě českém a o jeho poslání. Zvláště zmínky zasluhují kapitoly: Češi za hranicemi, V řadách rakouských, Slováci, České povstání, Revoluční literatura, V zajetí atd. Kniha tato zůstane nám drahou památkou na doby české revoluce a českého osvobození.

Simon Joffé: V českých řadách. (La phalange tchéque.) Překlad od Al. Žipky jako 2. svazek „Československé Expedice“. Cena K 7.—.

V předmluvě praví autor, že touto knihou chce vzdáti nepatrnou počtu českým kamarádům, s nimiž bojoval až do května 1915. Může tak učiniti nestranně, neboť není Čechem a jen pouhou náhodou dostal se mezi Čechy. Líčí odjezd legie z Paříže dne 22. srpna do Bayonnu a hrdinné boje českých legií ve Francii proti Němcům. Spisovatel končí svou knihu slovy: „Nesmrtelná budiž sláva první hrstce Čechů, kteří bez naděje v odměnu přišli se obětovati ve službách Francie, aby ukázali svým krajanům, jakou cestou mají jíti. Obět prvních českých dobrovolníků nebude marna; jejich krev, šlechetně prolitá, upevní na věčné časy svazky, které spojí omlazenou Francii s novým českým státem“.

Robert Vaucher: Bolševické peklo. Přeložil Dr. Jiří Guth. (Topičových dobrých knih přeložených sv. 25.) Cena K 850.

Pečlivý pozorovatel, dopisovatel francouzské „Illustration“, sděluje své dojmy, založené na bedlivém studiu poměru všech ruských názorů politických i filosofických k bolševictví; líčí postavení sovětové vlády vůči lidu a zamýšlí se nad příčinami posledního převratu. Spis tento jest důležitým pramenem ke studiu východoevropské otázky.

Emil Haumant: Německý útok a ruské válečné cíle. (Prameny k studiu současných dějin č. 1.) Přeložil Jan Reichmann. Nákladem Otty Gírgala. Smíchov 1919. Cena K 240.

V podstatě uveřejněna přednáška, kterou autor, slavista pařížské university, konal v lednu 1917 v sále zeměpisné společnosti v Paříži. Druhou část, pojednávající o pacifické krizi v Rusku, napsal po prvním revolučním výbuchu. — Zajímavá slova, kterými autor se dotýká také osvobození národa československého, vznikla jistě po vydání knihy generálního tajemníka Národní Rady Československé v Paříži, nynějšího ministra dra. Ed. Beneše, která pod názvem „Détruisez l'Autriche-Hongrie (zničte Rakousko-Uhersko!)“ vyšla na podzim roku 1916.

Německo-bolševické spiknutí. Sedm desát dokumentů o vztazích bol-

ševiků k německému vedení armády, velkopřemyslu a finančnictví. Vydáno péčí amerického Committee on public information United States of America. Přeložil Karel Pelant. V Praze 1919. Nákladem Českomoravských podniků tiskařských a vydavatelských. Cena K 250.

Committee on public information (Výbor k informaci veřejnosti) uveřejňuje v této knize počet listin, které byly mezi německou císařskou vládou a ruskou vládou bolševiků vyměněny, dále zprávu, kterou o tom sestavil v zimě 1917—1918 zvláštní zástupce informačního výboru Edgar Sisson, a kterou zaslal George'ovi Creelo-vi.

X. R. P. Alléon: Za naše vítězství. Veliké dílo Čechů. Přeložila H. Dostálová. V Praze 1919. Nákladem Tiskového a vyd. družstva čs. socialistů. Cena K 2.—.

Autor, člen vůdčího komitétu francouzsko-české ligy, vydal tuto studii v Paříži roku 1917. V ní pověděl Francii a cizině vůbec o české zemi, o české minulosti a neskonale touze Čechů po svobodném životě ve svobodné vlasti. Ještě dnes, po dvou letech nejrůznějších událostí a ohromných změn, čteme tuto brožurku se zájmem. Jest zajímavá čisti dnes řádky, které byly před třemi lety, za hřimání děl a za výkřiků zoufalé bídě napsány, aby nám dopomohly k naší svobodě.

Henri Robert: „Maršál Foch“. Přeložil Jan Reichmann: Nákladem Otty Gírgala. Smíchov 1919. Cena K 180.

Jest to přednáška, kterou autor, předseda advokátní komory pařížské, pronesl v lednu 1919 ve Školském svazu (Ligue d'Enseignement). Líčí zde nadšenými a při tom výstižnými slovy život a činnost generalissima dohodových vojsk za světové války.

Louis Madelin: Vítězství na Marně. Přeložil C. Žďárský. V Praze 1919. Nákladem Pražské akciové tiskárny. Cena K 350.

Autor líčí průběh a historické důsledky bitvy na Marně asi od 5. do 10. září 1914, v níž se rozhodovalo o osudu Francie a která značí jednu z nejslavnějších chvil, jež Francie poznala, poněvadž spolu s národem zachránila i lidstvo od nejtěžšího jha. Kniha opatřena jest i situační skizkou.

Červinka Vincenc: Naši na Sibiři. (Kapitoly vlastní a cizí.) S 2 mapkami. V Praze 1920. Tiskem a nákladem Pražské akciové tiskárny. Stran 328. Cena K 20.—.

Redaktor „Nár. listů“ Vincenc Červinka podává v této knize řadu kapitol vlastních a cizích, jak je prožil a sebral na cestách po Sibiři v létě a na podzim roku 1919 při návštěvě u naší sibiřské československé armády.

Účelem této knihy jest, ukázati naši veřejnosti ve věčné souvislosti, jak žila a žije naše sibiřská armáda v krajích na tisíce kilometrů od vlasti vzdálených, jak se tam dostala, jak se tam svým vlivem uplatnila, jak se zorganizovala a zařídila, jaké myšlenky, city a nálady ji naplňovaly a udržovaly v té obdivuhodné fyzické a mravní svěžesti.

Z obsahu knihy uvádíme: Pozdrav sibiřské armády; Sibiřská politika po rozvratu evropského Ruska; Proč naši na Sibiři zvítězili? (Vlad. Klecanda); Historie sibiřské armády; O činnosti historického oddělení při štábu čs. vojska na Rusi (Dr. Fr. Šteidler); Kulturní život našich na Sibiři; Informačně osvětový (Dr. Jos. Kudela); Soudnictví v čs. vojsku na Rusi (Dr. Vikt. Svoboda); Válka a vojáci na Sibiři; Kolčakova armáda; Technické úkoly armády na Sibiři (inž. Untermüller); Bezdrátová telegrafie v sibiřské armádě (Dobry); Služba spojení; Přehled činnosti armádního intendantství 1918—1919 (Jos. Vavroch); Armádní intendantura v létě 1919 (Šimáček); O vzniku intendantstva Dálného Východu (Hanuš); Náš týl (Vavroch); Poselstvo (Vojt. Holeček); Počátky čs. hnuti na Rusi r. 1914 (Dr. Fr. Šteidler); Československá pošta na Sibiři; Ze sibiřských poutí; Zdraví sibiřské armády (Dr. Vlad. Haering); Vývoj organizace zdravotní služby čs. vojska na Rusi; Náš zdejší kulturní život (V. Nikodem); Finance sibiřské armády (Dr. Mi-

loš Pecenka); Vzpomínky na Penzu (Jos. Kroutil); Policie a četnictvo v čs. vojsku na Rusi (Dr. Fink); Vzpomínky (M. Janin); Až budeme vzpomínat (Fr. Langer); Gen. Štefánik mezi námi (Ant. Pavel); Naše děvče (Jos. Kudela); Rudolf Medek (Jos. Kudela); Tři revoluční profily (R. Čech); Vývoj naší vojenské organizace (Rud. Medek); Armádní fotolaboratoř; Národnostní vojska pod čs. protektorátem; O naší politice na Sibiři (B. Pavlů).

Z těchto příspěvků vynikajících členů čs. armády na Rusi, z jejich odborných statí, přehledných úvah i z jejich osobních vzpomínek, poznáváme její obdivuhodnou vnitřní organizaci, která právě armádu přes všechny vnější a vnitřní nárazy udržovala v jádře zdravou, neporušenou, ideálně založenou, celonárodní a vědomou svých povinností k národu a k republice. Byla naší světovou chloubou i naší světovou slávou v dobách svého vítězného pochodu přes Ural až na břehy Tichého oceánu.

Při čtení této knihy vzpomínáme slov Al. Jiráska: „Bratrský lid ruský i cizí plemena budou si o nich vypravovat, o nich, o slavném vojsku, jež se tu objevilo jako vidění, jež ohromnými těmi končinami prošlo vítězně a neutiskovalo, netrápilo, ale pomáhalo a chránilo, až pak vsedlo na lodi a zmizelo na vodách, daleko, daleko za mořem“.

Tn.

Literatura německá.

Tirpitz Alfred v.: Erinnerungen. Lipsko 1919. XII. a 525 stran. Nákl. K. F. Koehler. Cena 25 M.

Autora nutí pouze „zoufalá situace Německa k uveřejnění svých zápisků a úvah proti svému přesvědčení“. V této knize jest vylíčen vývoj námořní moci Německa od počátku až do doby, kdy autor, tvůrce německé námořní moci, odešel z veřejného života. Najdeme zajímavé vlastní doznání, kterak vždy usiloval o bezohlednou ponorkovou válku a kterak pracoval k tomu, aby mocné německé loďstvo nebylo nuceno po celý čas nečinně kotvit v přístavech.

Helferich Karl Dr.: Der Weltkrieg. Berlin 1918-19. Nákl. Ullstein & Co.

Jsou to politické dějiny světové války. Dílo jest rozděleno na 3 díly. I. díl: Die Vorgeschichte des Weltkrieges; II. díl: Vom Kriegsausbruch bis zum uneingeschränkten U-Bootskrieg; III. díl: Vom Eingreifen Amerikas bis zum Zusammenbruch.

Hamman Otto: Erinnerungen. Berlin 1918. 2 díly. Cena 9 M.

Bývalý dlouholetý přednosta tiskového oddělení německého ministerstva zahraničních záležitostí, jemuž zajisté byly známy veškeré směry vnitřní a zahraniční politiky německé říše, líčí v prvním svazku „dobu nového směru“ a ve druhém „dějiny před světovou válkou“. Jest to zajímavé dílo, které bylo a jest častým předmětem žurnalistických úvah a které poutá, poněvadž dovoluje nahlédnouti do zákulisí bývalé německé říšské politiky.

Lettow-Vorbeck: Meine Erinnerungen aus Ostafrika. Lipsko 1920. Nákl. K. F. Koehler.

Knihato líčí průběh koloniálních bojů ve východní Africe.

Der Friedensvertrag zwischen Deutschland und den Alliierten und Assoziierten Mächten nebst dem Schlußprotokoll und der Vereinbarung betreffend die militärische Besetzung der Rheinlande. Charlottenburg 1919. Stran 225. Cena 20 M.

Úplný úřední text mírové smlouvy s Německem v originále francouzském a anglic-

kém a s německým překladem. Na připojených mapách jsou vyznačeny nové hranice Německa.

Das Ultimatum der Entente. Berlín 1919. Stran 85. Nákl. Hans Robert Engelmann. Cena 3 M.

Kniha tato otiskuje úplný francouzský text tak zv.: „lettre d'envoi“ a text odpovědi na německé protinávrhy. (Réponse aux remarques de la délégation allemande sur les conditions de paix).

Harden Maximilian: Krieg und Frieden. I. díl (240 stran); II. díl (280 stran). Berlín 1918. Nákl. Erich Reiss.

Kniha tato obsahuje řadu poutavých essey, které jsou psány z politického ovzduší světové války.

v. Delbrück: Reden 1906—1916. Berlín 1919. Cena 8 M.

Obsahují řeči obsahu politického a národohospodářského.

Kunz Josef L. Dr.: Wilson und Clemenceau. Vídeň a Lipsko 1919. Stran 88. Manzsche Verlags- und Univ. Buchhandlung. Cena 3/50 K.

Jest to rozbor Wilsonových bodů čís. 4., 5. a 14., který byl předmětem autorových přednášek o semináři pro mezinárodní právo na universitě vídeňské v roce 1919.

Pribram Alfred Fr. Dr.: Die politischen Geheimverträge Österreich-Ungarns 1879—1914. I. díl. Vídeň a Lipsko 1920.

Kniha tato obsahuje opisy veškerých tajných smluv býv. Rakousko-Uherska podle originálů chovaných ve vídeňském státním archivu. První díl počíná přípravným protokolem k ustavení trojspolku dne 24. září 1879 a končí protokolem obnovení trojspolku dne 5. prosince 1912. Dilo toto má být přípravnou prací pro dějiny zahraniční politiky býv. Rakousko-Uherska a to od uzavření spolku s Německem (7. října 1879) až do vypuknutí světové války.

Goos Roderich Dr.: Das Wiener Kabinett und die Entstehung des Weltkrieges. Vídeň 1919. IX. a 312 stran. Nákl. L. W. Seidl & Sohn. Cena 15 K.

Autor vydal tuto knihu na základě výsledků svých archiválních studií a s povolením přednosty rakouského státního úřadu pro zahraniční věci.

Fraknoi Wilhelm Dr.: Die ungarische Regierung und die Entstehung des Weltkrieges. Vídeň 1919. Stran 61. Nákl. L. W. Seidl & Sohn. Cena K 13.—

Jest to kritika Goosova spisu: „Das Wiener Kabinett und die Entstehung des Weltkrieges“. Na základě úředních pramenů pojednává autor o stanovisku uherského kabinetu před a po vypuknutí války. Stře-

diskem úvahy jest politická činnost tehdejšího uherského ministerského předsedy hrab. Tiszy.

Max Schönowsky-Schönwies a Dr. August Augenetter: Luck. Der russische Durchbruch im Juni 1916. Vídeň a Lipsko 1919. 362 stran a 32 příloh.

Jsou to dějiny býv. rak.-uherského střeleckého pluku čís. 1. (vídeňského). Spis má být rehabilitací tohoto pluku, který v boji u Olyky a při hájení Lucku utrpěl velikých ztrát a musil ustoupiti mocnému útoku Brusilovovy armády. Tento ústup vyvolal pak katastrofu rak.-uh. vojska u Lucku. Kniha jest z části psaná populárně, z části odborně, a vyznamenává se skvělým líčením všech bojů. Uvádí bezohledně příčiny ústupu a do kazuje neschopnost vyšších rakousko-uherských velitelů.

Briefe Wilhelms II. an den Zaren 1894—1914. Vydal prof. Dr. Walter Goetz. Berlín 1920. Stran XXVII a 439.

Tyto dopisy byly nalezeny za bolševické vlády v Rusku. Nesdílím úsudek vydavatelův, že tyto dokumenty, které jsou na újmu příznivě charakteristice bývalého německého císaře, byly by „svědectvím jeho dobré vůle a především jeho poctivé mírumilovnosti.“ Při objektivním posuzování vyplývá z nich naopak, že bylo snahou býv. německého císaře připravovati světovou válku.

Sbírka obsahuje 75 dopisů v anglickém originále, pak jich překlady a několik dopisů ve faksimilu. Seznam jmen všech osob, které býv. německý císař ve svých dopisech uvádí, jest připojen.

Leo N. Trotzky: Der Krieg und die Internationale. Mnichov 1920. Stran 87.

Myšlenky Trozského psané roku 1914 pro přívržence staré zaslé internacionály.

Curt von Morgen: Meiner Truppen Heldenkämpfe. Berlín 1919. Nákl. Mittler & Sohn.

Jsou to zápisky bývalého velitele třetí záložní divise prvního a čtrnáctého německého záložního sboru. Zajímavé jsou autorovy kritické výroky o německém válečném a politickém vedení. Kniha je snůška popisů bojů, kterých se autor zúčastnil.

Ludendorff Erich: Vorgeschichte des Waffenstillstandes. Berlín 1920. Nákl. Mittler & Sohn. Obsah prvního dílu: Das Scheitern der neutralen Friedensbewegung; druhého dílu: Das Friedens- und Waffenstillstandsangebot; třetího dílu: Das Verschieben der Verantwortlichkeit.

Ludendorff snaží se vyvrátiti výtky, které byly na jeho vedení vzneseny v úřední „bílé knize“ a které byly uveřejněny ve „Frankfurter Zeitung“ na podnět vlády prince Maxe Badenského. Autor doplňuje touto knihou své dílo o válce světové před časem vydané.

Ernst zu Reventlow, Graz: Deutschlands auswärtige Politik, 1884—1914. 10. vydání. Berlin 1919—20. Nákl. Mittler & Sohn.

Ernst zu Reventlow, Graz: Politische Vorgeschichten des grossen Krieges. 2. vydání. Berlin 1919—20. Nákl. Mittler & Sohn.

Jsou to spisy politicko-historické, které postrádají však absolutní objektivnosti.

Auffenberg—Komarov: Aus Österreich-Ungarns Teilnahme am Weltkrieg. Berlin 1920. Nákl. Ullstein. Stran 393 s mapami a plány.

Autor, bývalý velitel čtvrté rakousko-uherské armády, podává ve své knize obraz všech válečných operací a bojů jemu svěřených vojsk od počátku strategického nástupu až do doby, kdy rak.-uherská armáda byla donucena k ústupu za Dunajec a Bjalu. V části politické snaží se dokázat nutnost vypuknutí světové války, zvláště absolutní nutnost zúčastnění se Rakousko-Uherska ve válce a jeho přiklonění k Německu. V dalším srovnává komponenty sil Rakousko-Uherska s Ruskem, poukazuje na význam bývalé armády a objasňuje dobré stránky a vady její organizace, kázně, výcviku, jejího vedení a zvláště jejího ducha, kterým se v míru a na počátku války vyznamenávala. Předvádí čtenáři topografický obraz válečného území, na němž byly svedeny první boje a dokazuje, jak zvráceny byly na základě nabytých zkušeností bývalé klamné domněnky, ba i ztrnuté dogma o „absolutní nevhodnosti některých krajín k vedení války“. (Nižina při řece Tanew.)

Z politicko-strategické situace před vypuknutím války vyvozuje pak její cíl, kterak soustředěny mají být masy vojska a jak má se strategický nástup provést. Zajímavě líčí vnitřní poměry v říši na začátku války a přiznává, že operace proto tak často selhaly, přeceť nebylo v občanstvu porozumění pro tehdejší politiku Habsburků.

Těmto subjektivním úvahám autorovým následují velice obsírná a detailní vylíčení všech operací a bojů čtvrté armády. Podrobná ordre de bataille, s pečlivostí provedené schematické skizy a přiložené mapky usnadňují studium této části, o jejíž objektivitě nelze pochybovat. Je to dílo vojevůdce, který používá originálů svých vlastních dispozic a rozkazů, připojuje dispozice hlavního stanu i podřízených velitelství, a snaží se pravdivě a bezohledně vylíčit těžkou úlohu, kterou měla v rámci celého rak.-uh. vojska jeho armáda řešiti. Do podrobnosti pojednává o bitvě u Komárovu (26. srpna až 2. září 1914), o událostech při první, druhé a třetí armádě v této době, kritizuje obtížnou situaci vrchního velení rakousko-uherského vojska, když se jednalo o zamezení dalšího postupu mohutných ruských vojsk proti Lvovu; líčí bitvu u Gródku a Ravy-

Ruské (druhá bitva u Lvova od 6. do 11. září), zpětné pochody k Sanu a Dunajci a konečně umístění rakousko-uherské armády za řekou Bjalou a Dunajcem, jakož i přípravy k další ofenzivě.

Jest to první dílo, které obsírně, objektivně a s upřímnou kritikou líčí počáteční boje světové války na haličském území, psané méně pro sebeobranu a osobní reklamu, jako pro vážné studium válečných dějin.

Dix Arthur: Wirtschaftskrieg und Kriegswirtschaft. Zur Geschichte des deutschen Zusammenbruches. Berlin 1920. Nákl. Mittler & Sohn. Stran III a 369.

Národohospodářská studie o světové válce pojednávající o válečných přípravách jednotlivých mocností, o příčinách vzniku hospodářské války a jejím průběhu. V druhé, obsírnější části autor líčí, kterak Německo čelilo proti hospodářskému svému úpadku a vyvozuje jeho důsledky.

Spiridion Gopčević: Österreichs Untergang — die Folge von Franz Josefs Missregierung. Berlin. Nákl. Karla Sigismunda. Stran 344.

Autor, prof. astr. Ph. Dr. h. c., divisi generál a bývalý ministr, chtěl líčením charakteru a politiky Habsburků vysvětliti úpadek jejich říše. Jest jisto, že velmi mnohé jest správné a že verolomnost a neschopnost císařů Habsburských a zvláště nebláhá doba dlouhého panování Františka Josefa v podstatě přispěla k rozpadnutí mocného kdysi státu; leč forma, jaké autor používá, nezdá se nám býti dosti vhodnou. Dílo, které vyznamenává se chce věcnou kritikou a objektivností, nesmí zabíhat do líčení skandálních historek, které mohou býti snad pravdivy, ale do kritického rámce se nehodí. Postrádáme však i souladu ve vylíčení jednotlivých dějinných fází. Sloh není mnohdy vhodný; je to spíše řada článků časopiseckých, určených k tomu, aby veřejnosti byla poskytnuta pikantní četba.

Fabius: Mit Blitzlicht durch Kriegserotik, Generalstab u. a. Lipsko-Videň. Anzengruber Verlag. Stran 87.

Bývalý velitel rak.-uh. pěšího pluku č. 89 podává ve formě krátkých úvah výsledky svých pozorování za času války. Poukazuje na nepěkné zjevy, které v rak.-uh. generálním štábu během válečné doby se objevily, podává charakteristiku Konráda, Potiorka, Borojeviče a generála Alfredda Krause; s bezohledností odhaluje demoralisaci, která panovala v zápoli a u vyšších velitelstev. Nemůžeme se však ubrániti dojmu, že tyto úvahy, ač správné, jsou asi důsledkem jiných momentů, které autora k uverejnění donutily.

Pro kulturní historii Rakousko-Uherska v době světové války bude míti mnohé cenu, co tato kniha obsahuje.

Pz.

Z válečné literatury lékařské.

Neklid válečný i ruch nastalý po převratu nedovolily, aby oceněno bylo dílo z oboru válečné chirurgie vydané v roce 1917. Vydáno bylo pod titulem „Válečná léta 1914—1916. Kapitoly z válečné chirurgie a zkušenosti ze Záložní nemocnice ve Vysokém Mýtě.“ Napsal MUDr. František Lašek, nadlékař domobranec, cheflékař chirurgického oddělení, jinak primář Okresní nemocnice v Litomyšli.

V úvodním slově k I. číslu „Vojenských Rozhledů“ bylo právem na to poukázáno, že nemajíce svého státu, neměli jsme zájmu na vojenství a na vojenských vědách. Ze stejné příčiny byla u nás málo pěstována válečná chirurgie; zaslouží proto kniha Laškova, aby jí byla věnována pozornost, třeba již od jejího vytištění uplynula tři léta.

Dosavadní lékařská literatura válečná omezovala se na zprávy z války balkánské v roce 1912—13; nejobsažnější z nich jest kniha Dra. Ryčlíka, „O lékařské činnosti na Černé Hoře“.

Záložní nemocnice vysokomýtská byla ústavem úzadním.

Na počátku války, kdy bojiště bylo posunuto téměř až ke Krakovu, kdy polní a etapní ústavy ještě nevpravily se do své činnosti, dostávala materiál skoro čerstvý hned v několika dnech po zranění. Rány byly opatřeny jen prvním prozatímním obvazem. V improvizované operační síni vykonány byly operace s výsledky velmi příznivými. V době klidu zapisovány byly přesně chorobopisy, seřadovány byly statisticky a sbírán byl materiál pro knihu.

Kniha Laškova rozdělena jest na 4 části takto: I. Část povšechná, II. Část lékařská speciální, III. Statistický přehled střelných ran, IV. Kronika nemocnice. Má za úkol jednak vykázáti odborníkům vykonanou práci, jednak podati širším vrstvám poučení o účinku střelných zbraní a o léčení ran ve válce.

V části všeobecné podána jest v přehledu nauka o zbraních střelných a o jejich účincích, tedy předmět, ve kterém pracoval svého času vojenský lékař a docent vídeňské university Dr. Jan Hobart, náš krajan, bohužel pro českou odbornou literaturu ztracený. Názvosloví bylo třeba z nečetných odborných spisů vyhledávati neb i sestavovati. Po stránce věcné sluší upozorniti na pop s účinku šípů aéroplánových, na vysání následků po střelných ranách a potomním zmrznutí, na pojednání o prothesách či umělé náhradě ztracených údů.

II. Speciální část podává některá zajímavá čísla.

Střelných ran lebky bylo 32, mozek zasažen v 8 případech, z těch 4 zemřeli,

ostatní se uzdravili. Rány do hlavy v celku přicházely méně často do nemocnic, ježto končily často smrtelně na místě nebo blízko bojiště. Z 59 střelných ran měkkých části hlavy zahojily se všechny, z 92 ran obličej zemřel jeden (případ zranění horní čelisti).

Střelné rány krku (40 případů) měly vesměs průběh příznivý; mezi nimi popisuje dva případy zranění hrtanu.

Také v Časopisu českých lékařů v č. 8.—9. r. 1915 otištěna byla práce docenta Dra. Františka Ningera k tomuto předmětu se vztahující a nadepsaná: „Střelné rány hrtanu“. Pražská klinika měla příležitost za stejnou dobu pozorovati jen 7 případů. Zranění hrtanu přicházela totiž zřídka k léčení do nemocnic, ježto průstřel krkem bývá sdružen s poruchou cév neb jiných orgánů pro život důležitých a vede rychle ke smrtelnému konci.

Ran hrudniku bylo 178 (jedna smrtelná), ran břišních 30 (jedna smrtelná), ran ústrojí močového a pohlavního 30 (žádná smrtelná), ran zadních částí trupu 65 (žádná smrtelná), ran věnce plevního 95 případů (žádná smrtelná), na končetinách horních 1591 (z nich 3 zemřeli tetanem), ran pánve 95 (žádná smrtelná), ran na končetinách dolních 1096 (jedna smrtelná).

Operativních výkonů bylo od počátku války do konce února 1916 počtem 656 — s dobrým výsledkem se potkalo 648 případů, 8 operovaných zemřelo.

Vedle cenného vědecky spracovaného materiálu přístupné psaného pro každého inteligenta podal primář Dr. Lašek kus práce v oboru jazykovém, která přijde vhod při sestavách nových předpisů a knih pro službu vojenskou.

Jako svou specialitu prováděl Dr. Lašek šiti přerušovaných nervů. Metoda spočívala v uvolnění a opouzdrění vypreparovanou stěnou tepny z telete, která se pak časem vstřebá. Výsledky byly pěkné a skoro ve všech případech vrátila se pohyblivost ochrnutých údů. Nutno ovšem bylo trpělivě vykávat, napomáhati cvikem, elektrisací, medikomechanikou.

O tomto odvětví své činnosti vydal Dr. Lašek zvláštní studii.

Z hojných zpráv o lékařské činnosti ve světové válce vyjímám dnes zprávy o léčbě poruch řeči, jež podává profesor Dr. Panceli-Calzia, přednosta stanice pro léčení poruch mluvy ve Friedrichsberku. Uvádí 111 případů s přesnou anamnesou, s popisem shledaného stavu, s udáním léčebné metody a konečného výsledku. Příčinou poruch řeči bylo jen v řídkých případech střelné poranění; častější byl otřes nervů při explozi, pád nebo jiný úraz, přestálé choroby plén mozkových, rozrušení, vyčerpání sil, zasypaní

a j. Formy chorob byly hlavně: Afasie, ztižená mluva, afonie, poruchy sluchu, koktavost, chraptivost, němota (mutitas.)

Do léčebné stanice dodáváni byli pacienti od pluků nebo z nemocnic polních, když léčení chirurgické nebo interní už bylo ukončeno. Metoda léčebná záležela ve cvičení fonetickém a akustickém. Výsledky jsou příznivé hlavně při psychogenních chorobách vůbec tam, kde nešlo o vadu organickou. V četných případech došlo k vyléčení hned při prvním zakročení odborníkově.

Zevrubnou zprávu v časopise „Vox“ v Hamburce, sešit 3.—4., roč. 1918, vydal jmenovaný autor pod názvem „Die phonetische Behandlung von stumm- und sprachbeschädigten Kriegsverwundeten und Erkrankten.“

Uvážíme-li, jak nemilou překážkou jest porucha řeči pro postiženého v životě společenském, uvítáme s uspokojením cenné pokyny týkající se jejího léčení.

Dr. Vinař.

Z literatury cizojazyčné.

„N. Rotterdamsche Courant“ upozorňuje ve svém ranním listě dne 1. února 1920 na novou knihu, jež vyšla nákladem Martina Nijhoffa v Haagu (s' Gravenhage) z péra viceadmirála nizozemského loďstva F. Bauduina pod názvem: „Het Nederlandsche eskader in Oost-Indië 1914—1916“.

Mezi jiným stěžuje si autor na zánik loďstva nizozemského, protože jest jeho lodní materiál úplně opotřebován, a tvrdí: „Holandsku jest nutností zříditi si mocnou obranu pobřežní při úvaze, jak vydatně a úspěšně se dařilo Němcům obhájití pobřeží belgické. Především nutno budovati k tomu účelu 12 malých křižníků, několik torpedoborců a dobrou flotilu létadlovou.“

MK.

(Budoucně dále.)

BIBLIOGRAFIE.

Z ovzduší našeho boje za hranicemi a doma, v době naší samostatnosti a v době války s Maďary, bylo vydáno veliké množství propagačních a populárních knih, brožur, letáků a časopisů, které se vztahují k československé armádě a světové válce vůbec. Jsou to dokumenty velké doby. Budou v budoucnosti důležitým pramenem k dějinám čs. vojska. V nejbližších číslech přineseme i souhrn české vojenské literatury, která vznikla u našich vojsk zahraničních. *)

Česká literatura.

a) Původní.

Batěk Alexandr Dr.: Převýchova vojska. Dvě přednášky konané r. 1919 v odborech vzdělávacích čs. vojska. (Vojsko odra-kouštit. O pohlavní ethice.) Praha 1920. Nákl. vlastním. (Volné sdružení klasů. Setba čís. 58. a 59.) Stran 32. Cena K 1 20.

Beneš Eduard Dr.: Zničte Rakousko-Uhersko! (Utrpení Čechů a Slo-

váků v dějinách.) Přeložil a úvod napsal Jan Reichmann. Praha 1920. Nákl. Tiskového a vyd. družstva čs. socialistů. (Velká doba. Knihovna dokumentů našeho osvobození; sv. I.) Stran 143. Cena K 10.—.

Belohradský Stáňa J.: Mučedníci čeho-a jihoslovenští. (Zločiny a surovosti

*) Redakční výtisky určené pro tento oddíl budtež zaslány Čs. vědeckému ústavu vojenskému, Praha-II., Ostrovni 26.

vlády a voj. velitelství Rakušáků, Maďarů, Prušáků, jakož i Turků, páchané po celou dobu světové války nejen na bojištích, ale i v táborech zajatců a osob internovaných a na obyvatelstvu obsazených území.) Praha 1919. Knihovna „Nového života“ čís. 7—8. Nákl. J. S. Bělohradského, Žižkov. Stran 48. Cena K 3.20.

Bláha Innocenc Arnošt: T. G. Masaryk. Praha 1920. Vyd. min. školství a nár. osvěty. Stran 39. Cena K 1.—.

Bláha Arnošt Ph. Dr.: T. G. Masaryk. (Od osvobození mravního k osvobození politickému.) Nové Město na Moravě 1919. Nákl. Vydavatelského družstva v Novém Městě na Moravě. Stran 32. Cena K 2.—.

Blahnik V. K.: Rok v etapách ze východní frontou. (Z dopisů českého domobrance.) Praha 1917. Nákl. Em. Šolce. Stran 77. Cena K 2.50.

Borský Lev Dr.: Poselství z vlasti. Praha 1919. Nákl. O. Gírgala, Smíchov. (Připojeno: Řeči prof. T. G. Masaryka k Čechoslovákům; A. Denis: Nový spojenec.) Stran 31. Cena K 1.50.

Bucký Erich: Neznámou Persii. (Příhoda a dobrodružství v válečného zajatce.) Praha 1914—16. Nákl. Em. Šolce. Stran 132. Cena K 5.—.

Češi z Brna v moci rakouských katanů. Z památných procesů s A. Kotíkovou a jinými vypravuje A. Kotíková, K. Ullman a Reinh. Bruch. Č. Budějovice 1919. Nákl. J. Svátka v Č. Budějovicích. (Knihovna českého republikána, sv. 8.) Stran 75. Cena K 2.—

Čečetka F.: Český legionář. Nymburk 1919. Nákl. Sv. Hrnčíře. (Hrnčířova knižnice mládeže, sv. I.) Stran 176. Cena K 7.60.

Červinka Vincenc: Naši na Sibíři. (Kapitoly vlastní a cizí.) Praha 1920. Nákl. Pražské akciové tiskárny. Stran 338. Cena K 20.—. Se 2 mapkami.

Červinka Jaroslav gen.: Cestou našeho odboje. (Příspěvek k historii vývoje formací československého vojska na Rusi v roce 1914—18.) Praha 1920. (Československé expedice sv. 3., řídí a vydává F. Žďárský.) Stran 195. Cena K 24.—.

Československé armádě k 28. říjnu. (Památník k oslavě výročí naší samostatnosti.) Redakce Vědeckého svazu čs. důstojnictva. Nákl. Ústředí svazu důstojníků a poddůstojníků z pov. Praha 1919. Stran 162. Cena K 15.—.

Daleko od vlasti. (Co nám piší z bojiště.) Ličení bitev i jiných památných a zajímavých dějů

světové války. Praha 1915. Nákl. Em. Šolce v Karlíně. Seš. 1.—7. Cena K 7.—.

Dokumenty našeho osvobození. (Provolání, vyhlášky, sněmovní řeči, projevy presidenta Spojených států amerických, noty ministrů a jiné politické akty týkající se osudů celého národa za světové války až do prvního poselství pres. Masaryka.) Uspořádal Cyril Merhout. (Právnícké a politické příručky, sv. 4.) Stran 230. Cena K 7.20.

Doležal Jaromír Dr.: Masarykova cesta životem. Brno 1920. Nákl. „Polygrafie“ v Brně. Stran 120. Cena K 12.—.

Dorazil O.: Naše revoluce. (Obraz z domácí a zahraniční politiky od počátku světové války až do prvního výročí českého převratu.) Kyjov 1920. Nákl. Literárního kroužku. Stran 33. Cena K 3.—.

Dvořáček Jan inž.: Námořní válka. Praha 1915. Nákl. Em. Šolce. Stran 120. Cena K 2.—.

Fryček Václav: Vojáckové. Praha 1916. Nákl. Václava Fryčka v Plzni. Stran 343. Cena K 10.80.

Fučík Milan: Poprava pruského militarismu. (Vojenské, námořní a vzduchopletvecké podmínky mírové smlouvy s Německem.) Praha 1919. Nákl. Vědeckého svazu čs. důstojnictva. (Za míru a války. Propagační knihovnička čs. vojína. Vydává Vědecký svaz čs. důstojnictva. Sv. 1.) Stran 42. Cena K 1.90.

Hais Týnecký Jos.: Osudy legionářovy. (Kus české anabáse.) III. vyd. Praha 1919. Nákl. Českomoravských podniků tiskařských a vyd. Stran 166. Cena K 3.60.

Hajšman Jan: Drobné obrázky z velké doby. Feuilletonů řada I. (Československá revoluce sv. III.) Praha 1919. Nákl. St. Minaříka. Stran 95. Cena K 5.—.

Havel Ant. inž. a Holeček Vlad. inž.: O letadle a letu. Praha 1919. (Aviatická knihovna; sv. 1.) Stran 106. Cena K 10.—.

Havelka F. J.: Zápisky z vyhnanství. (Ilustrované dokumenty.) Praha 1919. Nákl. Em. Šolce. Stran 238. Cena K 4.—.

Hejret Jan: Na poli slávy a doma. (Vzpomínky na rok 1914—15.) Praha s. a. Nákl. Em. Šolce. Stran 181. Cena K 2.50.

Jirásek Alois: Pozdrav československému sibiřskému vojsku. Praha 1919. Vydáno péčí tiskové skupiny min. národní obrany.

Jsmě svobodni. V Praze, I. díl 1918, str. 32, cena K 3.50; II. díl 1919, str. 34, cena K 3.50; III. díl 1920, str. 56, cena K 4.—. Nákl. „Národa.“

Kalva J. a Kompis P.: Na slovenském bojišti. (Vzpomínky z válečných

zpravodajů.) Praha 1920. Nákl. Zemědělského knihkupectví A. Neubert. Stran 159. Cena K 6.—.

J. F. Karas: Stručná kronika světová. (Práce a pravda. Knihovna lidového vzdělání, sv. II.) Mor. Ostrava 1920. Vyd. A. Perout v Mor. Ostravě. Stran 154. Cena K 8.—.

Kuděj Z.: Tisíc nesmrtelných. Vojenská historie z bojů o Slovensko. Nákl. Ústředního dělnického knihkupectví a nakl. (Ant. Svěcený.) V Praze 1920.

Kuhn J. L.: Tihle třicátníci. (Episoda z bojů na Slovensku.) Vzdělávací knihovnička pro české vojsko; čís. 22—23. Red. Kuhn J. L. Poštní pošta č. 75. Stran 15. Cena K —40.

Laška Jan: Pochod hladu Albanii. (Z Niše do Valony.) V Praze 1920. Tiskem a nákl. Pražské akciové tiskárny. Stran 136. Cena K 7.—.

Linhart Bedřich Dr.: Smlouva o míru s Německem a náš stát. Praha 1919. (Duch a svět; sv. 47.) Nákl. F. Topiče. Stran 136. Cena K 2:50.

T. G. Masaryk, prezident čs. republiky. Vyd. tiskový odbor prezidia min. rady. V Praze 1920. Stran XVIII a 57. Cena K 50.—.

Masaryk—Osvoboditel. Sborník. Vydalo min. školství a nár. osvěty. Red. K. Veleminský. Stran 410. Cena K 12.—.

Prof. Masaryka řeč k Čechoslovákům. (Připojeno: A. Denis: Nový spojenec; Dr. Lev Borský: Poselství z vlasti.) Praha 1919. Nákl. O. Girgala, Smíchov. Stran 31. Cena K 1:50.

Masarykova čítanka. Sestavil a vysvětlivkami opatřil Karel Jar. Obrátil. II. vyd. Přerov 1919. Nákl. Ot. Sobka v Přerově. Stran 159. Cena K 8.—. (Zvláště oddíl: Poselství a řeči pres. Masaryka k vojsku.)

T. G. Masaryk: Poselství prezidentovo. Praha 1920. Vydáno péčí min. školství a národní osvěty ve stát. knihoskladě v Praze. (Občanské knihovny sv. 7.—8.; řídí F. V. Krejčí.) Stran 70. Cena K 2.—.

Masarykovy projevy a řeči za války. Část I. S úvodem Prok. Maxy. (Českosl. revoluce; sv. II., vyd. St. Minařík.) Praha 1919. Nákl. St. Minaříka, Smíchov. Cena K 1:80. (Zvláště oddíl: Řeči pres. Masaryka k vojsku.)

Maffie. Tajná činnost několika českých vlastenců za války světové. Praha 1919. (Zvláštní otisk „Nár. listů“ ze dne 28. října 1919.) Knihovna „Národa“, čís. 19. Nákl. „Národa.“ Stran 39. Cena K 2.—.

Medek Rudolf: Lvi srdce. Básně z roku 1914—19. Praha 1919. Nákl. Památníku odboje. (Knihovna Památníku odboje; čís. 1.) Stran 78. Cena K 3:60.

Mirovský H.: Moje cesta za synem legionářem za války světové frontou rak.-uherskou a německou do Ruska. Praha 1920. (Knihovny českých legionářů sv. I.; vyd. Jar. Šrámek.) Stran 72. Cena K 3:50.

Mírová smlouva mezi mocnostmi spojenými a přidruženými a Rakouskem, podepsaná v Saint-Germain-en-Laye dne 10. září 1919. Příloha k tisku 1630 k zasedání Národního shromáždění československého. Stran 404. V Praze 1919.

Mulač V.—Skořický: Stavba národních českých legií v dobách válečných 1915—19. Beroun 1919. Nákl. Václ. Machače v Berouně. (Knihovnička českého republikána; sv. I.) Stran 16. Cena —60.

Na pomoc dohodě. (Tajná činnost několika českých vlastenců za války.) Podle líčení br. Ludvíka Očenáška. V Praze 1919. Nákl. Pražské akc. tiskárny, 2. vyd. Stran 87. Cena K 5.—.

Neuman Jar.: Válečné glossy. (Prosby 1914—18); Praha 1918. Nákl. Sokolských besed. Stran 86. Cena K 8.—.

Náš odboj. Průvodce po výstavě „Památníku odboje.“ V Praze 1919. Nákl. Pam. odboje. Stran 68. Cena K 5.—.

Naše děti v poli. (Obrázky z jejich života a úryvky z jejich vyprávění.) V Praze 1916. Nákl. Em. Šolce. Stran 40. Cena K 1:50.

Návrat presidenta Masaryka do vlasti. Praha 1920. (Čs. revoluce sv. 4.; řídí St. Minařík.) Nákl. St. Minaříka, Smíchov. Stran 276. Cena K 12.—.

Nedoma Václ. Dr.: Péče o válečné pozkozence. (Knihovna „Sociální služby“; sv. I.) Nákl. „Sociální služby.“ Stran 112. Cena K 6.—.

Nemy A.: Anna Petrovna. Obrázky z ruského zajetí. Praha 1920. Nákl. Ústředního dělnického knihkupectví a nakl. (Ant. Svěcený.) Stran 111. Cena K 4:50.

Pachmajer Jos.: Habsburkové v Čechách. Zločiny jejich proti českému národu a proti lidskosti. (Obsah ze ženevského čas. „Čech.“) Knihovna českého republikána; sv. 9. Č. Budějovice 1919. Nákl. J. Svátka v Č. Budějovicích. Stran 89. Cena K 3:50.

Pachmajer Jos.: Slavné činy legionářů v Itálii, Francii a na Rusi. Vzpomínky a líčení. Knihy českého republikána, sv. 12. V Č. Budějovicích 1919. Nákl. J. Svátka. Stran 126. Cena K 3:50.

Památník svobody. (28. říjen 1919.)

Pisecký Ferdinand: Světem za svobodou. Osudy československého legionáře. Praha 1920. Nákl. Ústředního nakl. čs. učitelstva Jos. Rašín. Stran 201. Cena K 17.—.

Pravda o legiích v Sibiři. (Pamětní spis 53 uvězněných důvěrníků.) Stran 16. Cena K —60.

Procházka Arnošt: Na okraj doby. (Články a glossy literární, národní a politické z doby převratu.) Praha 1919. Nákl. Ludv. Bradáče. Stran 132. Cena K 7—.

Projevy pres. čs. republiky prof. Dra. T. G. Masaryka od doby jeho zvolení do dnů jubilejních. Uspořádal Th. Kratochvíl. V Praze 1920. Nákl. Českoslov. Kompas. Stran 67. Cena K 8—.

Rádl Em. Dr.: Masarykův ideál moderního hrdiny. Praha 1920. Nákl. Grosmana & Svobody. Stran 20. Cena K 2—.

Revoluční verše. V Praze 1919. (Československé revoluce sv. 1.; vede a vydává St. Minařík.) Nákl. St. Minaříka, Smíchov. Stran 76. Cena K 1·50.

Rok práce. V Praze 1918. Vydal Tiskový odbor min. rady. Stran 215. Cena K 7·50. (Zvláště oddíl: Činnost ministerstva národní obrany.)

Souhrn smlouvy s Německem. (S 3 mapkami.) Miscellanea Československé republiky. Praha 1919. Nákl. časopisu „Le Rapport Quotidien.“ Stran 79. Cena K 3—.

Soukup Frant. Dr.: Syn dělníka vítězem nad Habsburky. Praha 1919. Nákl. Ústředního dělnického knihkupectví a nakl. (Ant. Svěcený.) Stran 217. Cena K 15—.

Sychrava Lev Dr.: Duch legií. (Řada úvah a dokumentů z let 1915—19.) Knihovna „Pam. odboje“; čís. 2. Praha 1919. Nákl. Památníku odboje. Stran 97. Cena K 7·80.

Šilha Ant. prof.: Stručné dějiny světové války (1914—18.) Praha 1919. Nákl. F. Topiče. Stran 21. Cena K —90.

Špaček Jar.: Československé revoluční hnutí na Rusi. (Přednáška.) Mor. Ostrava

1919. Nákl. Moravsko-slezského Deníku. Stran 60. Cena K 1—.

Vožický F. P.: Kronika světové války 1914—19. 2 díly. Praha 1919. Nákl. vlastním. Stran 288. Cena K 16—.

Základy občanských nauk. Sborník přednášek konaných ve vzdělávacím kurse M. N. O. Štefáníkovy knihovny spisů vzdělávacích sv. 1. Vydává Vědecký svaz čs. důstojnictva. V Praze 1919. Stran 403. Cena K 15—. (Z obsahu: Prezidenta T. G. Masaryka Řeči o úkolech a organizaci demokratického vojska; Dr. V. J. Hauner: Válka; Rud. Novák: O disciplíně legionářů; Pluk. Karel Hanf: Důstojník a voják; Karel Vaníček: Bratrství a kázeň, atd.)

Zákoucký Karel J.: Národní hrdina generál Štefáník. (Vzpomínky předních mužů.) Č. Budějovice 1919. Nákl. J. Svátka v Č. Budějovicích. Stran 100. Cena K 6—.

Zelenková Ludmila: Ze života české ženy na Rusi. (Leták Českoslov. červ. kříže.) Praha 1919. Nákl. Čs. červeného kříže. Stran 16. Cena K —75.

Zmrhal Karel: Sovětová vláda a Čechoslováci. Praha 1919. Knihovna Socialistických listů; sv. IV. Stran 50. Cena K 2—. Úvodní slovo napsal J. Tvrzický.

Zmrhal Karel: Za bouře v Rusku. (Knihy českého republikána; sv. 11.) V Čes. Budějovicích 1919. Nákl. J. Svátka v Čes. Budějovicích. Stran 132. Cena K 3·50.

Zmrhal Karel: Armáda ducha druhé míle. (Příspěvek k historii československého revolučního boje.) Praha 1919. Nákl. Vydavatelského družstva „Socialistických listů.“ Stran 84. Cena K 4·50.

Ženatý V. B.: Historie a osudy čs. vojska na Rusi. Brno 1918. Nákl. vydavatelského družstva Moravsko-slezské revue. Stran 44. Cena K 1·50.

b) Překlady.

Alléon P. R. X.: Za naše vítězství. Veliké dílo Čechů. Přel. H. Dostálová. Praha 1919. Nákl. Tiskařského a vydavatelského družstva čs. socialistů. Stran 46. Cena K 2—.

Anglie za války. (Dopisy zpravodaje N. Rotterdamského Courantu z cesty po Anglii.) Doplněno zprávami neutrálních listů. Přeložil a upravil Jan Hajšman. Edice České Demokracie; čís. 3. Nákl. vlastním. Praha 1918. Stran 88. Cena K 3—.

Bandrowski Jiří: Bílý lev. Přel. Jiří Ščerbinský. V Praze 1919. Nákl. Hejdy & Tučka. Stran 261. Cena K 8—.

Beaumont A.: Hrdinské činy československých legií. Přel. Fr. Voldan. Praha 1919. Nákl. čs. cizineckého úřadu. Stran 79. Cena K 3—.

Bouglé C.: Příčiny války a současné Německo. Přel. Jos. Marek. (Duch cizího světa; řada II.) Praha 1919. Nákl. B. Kočí. Stran 43. Cena K 2—.

Denis A.: Válka. Přel. Dr. Em. Bartheli. Nákl. Vydavatelského družstva „Socialistických listů.“ Praha 1919. Stran 232. Cena K 15.—.

Denis A.: První prezident čs. republiky T. G. Masaryk. (Otisk z čas. „Revue bleue“) dne 28. června 1919. Přel. Dr. Jindřich Vančura. Praha 1919. Nákl. F. Šimáčka. Stran 10. Cena K —90.

Denis A.: Otázka Rakouska. Slováci. Přel. Dr. Jindř. Vančura. V Praze 1919. Nákl. F. Šimáčka. Stran 268. Cena K 12.—.

Gaultier P.: Barbaři. (Ukrutnosti německé soldatesky ve světové válce.) Přel. J. Podolský. Praha 1919. Nákl. Václ. Rytíře. Stran 46. Cena K 1'80.

Gaston Leroux: Rouletabille u Kruppa. Přel. Karel Vít. (Topičovy dobré knihy; čís. 26.) Praha 1920. Nákl. F. Topiče. Stran 251. Cena K 12.—.

Hauman Emil: Německý útok a ruské válečné cíle. Přeložil Jan Reichman. (Prameny studií současných dějin; čís. 1.) Praha 1919. Nákl. O. Girgala, Smíchov. Stran 44. Cena K 2'40.

Chopin Julius: Sarajevské spiknutí. (Studie o počátcích války.) Přel. M. Mikysková. (Duch cizího světa; sv. 1.) Praha 1919. Nákl. B. Kočí. Stran 77. Cena K 3'—.

Memoiry knížete Lichnowského, býv. něm. velvyslance v Londýně. Přeložil a úvodem opatřil Dr. K. Neubert. Praha 1919. Nákl. Grosmana & Svobody. Stran 101. Cena K 4'50.

Robert Henry: Maršál Foch. Přel. J. Reichman. Praha 1919. Nákl. O. Girgala, Smíchov. Stran 30. Cena K 1'80.

Vaucher Robert: Bolševické peklo v Petrohradě a rudá hrůzovláda. Přel. Dr. Jirí Guth. Praha 1919. (Topičovy dobré knihy přeložené; sv. 25.) Praha 1919. Nákl. F. Topiče. Stran 291. Cena K 8'50.

Weiss Louise: Milan R. Štefánik. Přel. Hanuš Jelínek. Praha 1920. Nákl. F. Topiče. Stran 10. Cena K 5'—.

(Budoucně dále.)

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ÚSTAVU VOJENSKÉHO.

Soutěž na spis o dějinách československých legií na Rusi.

Československým vojskům zahraničním děkuje národ náš za své vykoupení a osvobození ze třístaleté poroby a ujařmení. Daleko od vlasti pozvedli červeno-bílý prapor utiskovaného národa a nesli jej vpřed v hrdinném odříkání a svatém zápalu v boji za spravedlnost, křivdu a uražené lidství. Vedeni jsouce velkými vůdci a osvoboditeli národa: Masarykem, Benešem a Štefánikem, bojovali a krváceli za naši svobodu na všech bojištích světa. Jejich horoucí láska k vlasti i pevná vůle k vítězství nad odvčnými nepřáteli vedla je k činům slavným, hodným opěvování antických rhapsodů. Nehynoucí památka těchto průkopníků svobody bude zaznamenána nesmazatelným písmem v dějinách našeho národa.

Československý vědecký ústav vojenský úplně uznává důležitost slavných činů našich vojsk zahraničních a jejich významu pro naše potomky a zdůrazňuje, že slavné a hrdinné činy našich bratří zvětšiti má pouze duch nejschopnější. Aby byl tak dokumentován význam Čs. vědeckého ústavu vojenského pro české vojenské písemnictví a pro naše národní vojsko, usnesl se na své valné schůzi 29. května 1919 jednohlasně, aby byla vypsána veřejná soutěž na nejlepší spis, který by obsahoval